

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE POP VAN AMEDEE

toneelstuk voor kinderen en jonge mensen

door

Onoré de Vijlder

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
1998
Nr.1070

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

© 1985 Toneelfonds J. Janssens/Onoré de Vijlder

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

GERARD : een cafébaas

MARKTKRAMER

AMEDEE : een eenzaat

EUSTACHIUS : Levensgrote, levende pop

MAGNOLIA : bloemenmeisje

GEURGET : geïmporteerde gangster

SIEBEIR : haar "helper"

OLIEBOLLENVROUW

Kermiskramers (eventueel)

kermisgangers

kinderen (vooral in de zaal)

DEKOR

EERSTE BEDRIJF : pleintje met caféterrasje

TWEEDE BEDRIJF : kermis

DERDE BEDRIJF : zelfde als eerste bedrijf

E E R S T E B E D R I J F.

Pleintje - boompje - bank jardin voor - cour achter wordt ingenomen door een terrasje van het café "Bij Gerard." Deze is zijn tafels aan het stellen, hangt vlaggen, fluit een liedje.

Hij ziet de kinderen en komt glazenwrijvend naar voren.

GERARD: Wel wel wel, wat een hoop kinderen. Zoveel heb ik er in heel mijn leven nog niet samen gezien. Jullie komen toch niet allemaal naar mijn café ? Want dan zal ik binnen niet genoeg plaats hebben hoor !

Of komen jullie misschien naar de kermis hier op het pleintje ? Ja, kermis - wisten jullie dat niet ? Deze week is het kermis in onze gemeente "Bloembollegem." Daarom ben ik nu mijn herberg en het terrasje een beetje aan het versieren : voor als de feestvierders en de kermislopers komen. Trouwens, ik heb nog veel werk : ik moet nog heel wat in orde brengen vooraleer ik klaar ben. Ik ga vlug verder werken.

En weten jullie wat jullie ondertussen kunnen doen ? Blijven jullie rustig zitten, dan zal je wel gauw de marktkramers en de foorlui zien komen.....

Wacht eens : ginder zie ik er al een (kijkt jardinkant op) !

Ik ga vlug verder werken, dan is mijn café gauw klaar. Tot straks ! Hij gaat in zijn café. De marktkramer komt op met een aantal zakken vol koopwaar.

MARK: Zo zo, hier zijn we dan. Wat een fijn weertje zeg : als het morgen ook zo zal zijn, zal er veel volk komen. En als er veel volk komt, is dat goed voor mij, want : hoe meer volk, hoe meer klanten, en : hoe meer klanten, hoe meer geld in mijn laatje !

Ik ga maar al even repeteren voor morgen :

Dames juffrouwen en heren

kom kijken kom zien naar wat ik u allemaal te koop bied

Na mijn lange reizen door heel China, doorheen Amerika en doorheen het Meetjesland, heb ik enige artikels op de kop kunnen tikken die ik u hier kan presenteren en aansmeren voor een appel en een ei wat zeg ik : voor een appel alleen !

Aarzel niet : koop hier en zoek niet verder.

Bekend van radio en televisie ben ik en.....

Jaja, 't is al goed : wat men tegenwoordig al niet moet doen om zijn boterham te verdienen.

Maar verdorie wat heb ik een honger zeg. Ik ga mijn rozijnenkoeken halen, die liggen nog in mijn wagen. Letten jullie ondertussen even op mijn waren kinderen ? Laat er niemand aankomen, want hier zitten heel wat waardevolle dingen in !

Exit jardin. Cour komt Amedee op, in stilte. Een triest figuur. Ongelukkig. Hij gaat naar het café kijken, komt vervolgens de markt-waren bekijken, zet zich face publiek. Plots barst hij in luid ge-jank uit.

AMEDEE: Boehoehoe ! Wat ben ik toch eenzaam.

GERARD: (komt buitengestormd met een mes in de hand) Wat gebeurt er, wat gebeurt er ? Oh (ziet Amedee) bent u dat ? Ik dacht dat er hier een varken gekeeld werd : wat een lawaai zeg !

AMEDEE: (snikkend) Nee, een varken wordt hier niet gekeeld. Maar ik was net mijn verdriet aan het uitwenen. Allez, breng me een pintje, brave man, dat ik mijn tranen kan doorspoelen.

GERARD: (naar binnen) Eén pils één !

AMEDEE: Dei zal me ook wel niet begrijpen, maar ja : kan ik het hem kwalijk nemen ? Niemand begrijpt mij en mijn onmenselijk verdriet ! Wat doen ze mij toch aan, wat doen ze mij toch aan ? Altijd ben ik alleen - ik heb geen vrouwen, geen kinderen, geen vrienden - niemand wil bij mij zijn. Ik heb alleen maar mezelf, en daar heb ik nu precies niet zo heel er veel aan.

Boehoehoe !

GERARD: (komt weer buitengelopen, nu met pils en geweer) Alarm ! (staat met geweer voor Amedee, die schrikt en de handen in de lucht werpt) Ha, jij bent het weer. Jij zou de mensen de stuipen op het lijf jagen met je gekeel. Hier : je pils.

(houdt geweer nog altijd op Amedee gericht)

AMEDEE: Zou je dat niet weg willen doen ? Ik krijg daar buikpijn van !

GERARD: Oh, dat geweer : wees gerust, het is niet geladen. Of is het nu wel geladen ? Met die kermis.... (richt op Amedee) Moet ik het eens proberen ?

AMEDEE: Nee, laat maar zo - geef me dat glas bier liever.

GERARD: Asjeblief en gezondheid !

AMEDEE: (drinkt) Zo - dat heeft me deugd gedaan zie.

Ach meneer : ge kunt niet geloven wat voor een ongelukkige jeugd ik heb gehad ! Ik weet niet eens waar of wanneer ik geboren ben - ik weet enkel en alleen dat ik Amedee heet, en dat ik opgegroeid ben in het weeshuis bij de nonnekes. Maar daar ben ik op een dag buitengegoid omdat ik altijd met de bouletten naar de nonnekes smeed als ze niet genoeg gebakken waren. Dat was nogal voor 't lachen hoor ! Maar die nonnekes, die konden d'r niet mee lachen en ik vloog buiten !

(begint te wenen)

GERARD: (tot publiek) Die vent denkt zeker dat ik niets anders te doen heb dan naar zijn onnozele praat te luisteren ?

Ik heb nog een heleboel werk : ik ga vlug naar binnen om mijn café in orde te brengen. (tot Amedee) Twintig frank alstublieft.

AMEDEE; (stopt plotseling) Wablief ?

GERARD: Twintig frank voor de pils alstublieft.

AMEDEE: En gij wilt ook al niet naar mij luisteren en met mij praten ? Wat hebben de mensen toch allemaal tegen mij ?

Hier: uw geld. Dat is toch het enige dat u interesseert.

GERARD: Dank u wel en nog een prettige dag !

AMEDEE: Jaja, prettige dag, prettige dag.

Ik zal mij nogal eens amuseren op mijn eentje.

(dialogoog met zichzelf) Zeg Amedee, 't is schoon weer, hé ?

Habaja hee Amedee.

En 't is hier nogal ne keer schoon hee, Amedee.

Habaja he Amedee, dat kan er nog mee door.

En hoe is het met onze vriend Amedee, Amedee ?

Met Amedee ? Ah, goed hee Amedee.

Marktkramer is opgekomen, staat achter Amedee niet begrijpend toe te kijken.

Dat is nogal ne kadee he, die Amedee ?

MARKTKRAMER: Hebt u problemen meneer ?

AMEDEE: (schrikt) Hee, hoo, hola !

MARKTKRAMER: Hebt u problemen, hebt u moeilijkheden ?

Een adres: Marktkramer Belmans.

Thans in levende lijve voor u aanwezig. Bekend in binnen en buitenland. Enig leverancier aan het hof van de keizer van Siam.

Waarmee kan ik u van dienst zijn ?

AMEDEE: Ik moet niets kopen, man, laat me met rust.

MARKTKRAMER: (tot publiek) Oh, meneer is wat vies ? Eén remedie:

de lachpillen van dokter Bedriegtenboer, en u lacht, grinnikt, buldert van 's morgens tot 's avonds.

AMEDEE: (zuur) Hahaha !

MARKTKRAMER: En verder, de meest exclusieve, de meest ongelooflijke, de meest ordinaire uitvindingen en verzinsels die u ooit gezien hebt.

Ik kan u bezorgen:

rechtstreeks vanuit Amerika de Overschoenen van reisbureau "Nieverans." U doet deze overschoenen aan, en u bent op één twee drie op de door u van te voren gekozen plaats.

Nooit last van douanes of stakende treinen !

AMEDEE: Pfff !

MARKTKRAMER: Ik kan u bezorgen;

een hoge hoed,

een hoge hoed, maar niet zomaar een hoge hoed.

Deze hoed werd ooit nog gedragen door niemand minder dan de Hoedenteller, en als u deze hoed opzet, dan worden alle raadsels van de wereld, alle moeilijkheden en problemen in één oogwenk voor u opgelost.

(tot publiek) Zeer handig bij het maken van moeilijke huiswerken.

AMEDEE: Wie ziet ge nu nog huiswerken maken ! In 't VSO !

MARKTKRAMER: Meneer is een lastige klant zie ik.

Meneer is niet vlug tevreden zie ik.

(tot publiek) Maar meneer zal toch iets kopen van mij, goed geweten.

Dan heb ik voor u, als toppunt van de techniek -

Dan heb ik voor u, als summum van het menselijk kunnen -

Dan heb ik voor u, als.... euh... als dingies !

De levensgrote mechanische pop.

AMEDEE: Wat kan ik... (bedenkt zich) Een levensgrote, mechanische pop zeg je ? Misschien is dat iets voor mij ? Om mijn eenzaamheid te verlichten ? Met zo een grote pop zal ik nooit meer alleen zijn ! Dan heb ik iemand om tegen te praten, die altijd naar mij zal luisteren ! Iemand die altijd bij mij zal blijven !

Laat zien, kerel.

MARKTKRAMER: Meneer, ik zal het voor u uit mijn wagen halen. U zal er versteld van staan. Zelfs de Russen zijn er nog niet in geslaagd om zulke levensechte poppen te maken. (af)

AMEDEE: Ik geloof dat ik het koopje van de eeuw ga doen, kinderen !

MARKTKRAMER: (op met pop) Het koopje van de eeuw zegt u meneer, en het koopje van de eeuw is het meneer.

Aanschouw deze volmaaktheid.

Pop staat levenloos.

U ziet : alles erop en eraan - tot in het kleinste detail een mens.

AMEDEE: (kritisch) Jaja, goed. Het is een levensgrote pop. Maar wat is daar nu voor speciaals aan ? In de etalages van de winkels kunt ge er ook zo vinden.

MARKTKRAMER: Maar geen poppen die kunnen bewegen en.... (dansbeweging) dansen !

AMEDEE: (onhandige beweging) Dansen ?

MARKTKRAMER: Aanschouw thans in diepe eerbied: de dansende pop ! Hij zet het mechanisme in werking - een speeldoosmuziekje weerklinkt - de pop danst houtherig - de muziek houdt op, de pop zakt terug in elkaar - Amedee klapt in de handen.

MARKTKRAMER: Wel meneer, wat zegt u me daar van ?

AMEDEE: Ik sta werkelijk paf.

MARKTKRAMER: U staat paf ? U hoeft niet heel uw leven paf te blijven staan: voor enkele luttele centen kan deze pop de uwe worden.

AMEDEE: Voor enkele luttele centen ? Hoeveel is dat dan ? Duizend frank ?

MARKTKRAMER: Meneer, u spot met mij: u spot met dit mirakel van de 20ste eeuw. Drieduizend frank en de pop is van u.

AMEDEE: Man, zoveel heb ik in mijn leven nog nooit verdiend ! Wat zeg je van de helft van drieduizend, euh.... euh.... ja: hoeveel is dat ook weer ?

MARKTKRAMER: (knipoog naar het publiek) Tweeduizend frank.

AMEDEE: Tweeduizend frank ? Allez, vooruit dan. Maar ik vind het toch veel hoor.

MARKTKRAMER: There is no business like showbusiness.

AMEDEE: Derebiznismismismis ? Ah ja, ik zeg dat ook altijd.

MARKTKRAMER: Sta me dan toe u, geachte klant, de levensgrote, dansende pop aan te bieden. Om de pop in beweging te brengen, draait u gewoon aan zijn linker oor. (doet dit bij Amedee) Zo !

AMEDEE: Ai !

MARKTKRAMER: Duidelijk ? Of zal ik het nog even herhalen ?

AMEDEE: 't Is al wel: ik heb het vast.

MARKTKRAMER: Dan neemt u de pop bij de linkerarm, en u leidt ze op die manier naar de plaats waar u ze hebben wil.

Probeer u het maar even.

AMEDEE: Zou ik ?

MARKTKRAMER: Ja, natuurlijk.

Amedee voert de richtlijnen niet zonder schroom uit. De pop laat een ratelend geluid horen, schokt even. Amedee doet een pas voorwaarts, de pop doet hetzelfde - ander been: Amedee begint het prettig te vinden, en voert een kort dansje uit met de pop.

Het einde ervan is dat Amedee - die dan voor de pop staat - een buiging maakt. De pop beantwoordt deze en ze knotsen met hun koppen tegen elkaar.

AMEDEE: (loopt dansend van de pijn rond - de pop zet zich ratelend mechanisch, goed) Wat een harde kop heeft die pop zeg.

MARKTKRAMER: Dat zou ik geloven: het is geen voddepop hoor !

Nu - het ogenblik is daar voor mij om van u afscheid te nemen, waarde heer. Veel geluk met de pop, en als u wat nodig hebt: één adres: marktkramer Belmans, leverancier van al wat niet te heet, te zwaar of te goedkoop is.

AMEDEE: (in bewondering voor de pop) Ja dag euh... meneer Snottebelmans, euh.... Prullemans.

Mooi mooi mooi. Gedaan met de eenzaamheid. Gedaan met de triestigheid. Eindelijk heb ik een vriend: een compagnon die me nooit zal verlaten. Of wel soms.

Pop knikt onmerkbaar van nee.

Hee: wat is dat ? Heb ik dat nu echt ? Knikte hij nu van nee of wat was dat ? Ach... het zal wel de wind geweest zijn.

Een dansende pop, dat wel, maar uit zichzelf bewegen zal hij toch niet kunnen doen.

Wel beste vriend, welkom bij Amedee. Ik hoop dat we samen nog genoeglijke uren zullen beleven. Maar dan moet ik je wel eerst een naam geven. Even denken... Peter..... nee: Peter da's een veel te gewone naam voor zo'n pop.... hij moet een pakkende naam hebben, iets ronkends - een naam die past voor zo'n meesterlijke uitvinding. Zoals.... zoals.... Eustachius.....

Zou dat een goede naam zijn ?

Kop van de pop valt voorover op de borst.

Hij knikt, zou je zeggen - hij zal het dus wel goedvinden.

Kom, Eustachius: we gaan nog eens dansen.

Waar zit die knop ook weer - ach ja, tussen de schouderbladen.

Even kijken. Knopje, waar ben je ?

terwijl hij achter de rug van de pop zoekt, richt deze de kop even op en zegt: "Hallo."

Goeieda.... he ? Wie was dat ? Ik zie niemand ? Zal wel inbeelding geweest zijn zeker.

Zo het publiek roept: "de pop spreekt" of zo, toont Amedee zich zeer ongelovig: "een sprekende pop, een levende pop, dat bestaat toch niet: jullie hebben gedroomd."

Ha, hier heb ik het. (hij draait) Zo. (hij kijkt verwachtingsvol naar de pop, maar deze beweegt niet) Allez, vooruit, dansen.... tralala ! Jammaar, Eustachius, ik heb je niet gekocht om daar zomaar te staan.... Zou het mechanisme kapot zijn misschien ? Wacht: Ik zal eens aan zijn oor draaien om hen te doen stappen. Hij trekt aan het oor van de pop, maar deze geeft hem een klap in zijn gezicht.

Jammaar zeg, dat was niet op het programma voorzien, he. Zou ik misschien aan het verkeerde oor getrokken hebben ? Dan maar met het andere proberen.

De pop trapt op zijn tenen.

Ja zeg, wat is dat allemaal. Daar begrijp ik geen sikkepit van. Geen sikkepit. Laat ik eens aan alletwee zijn oren tegelijk trekken.

POP: Aai !

AMEDEE: Oh, pardon, ik wist niet....wa...wa.... Kinderen, heb.... hebben jullie dat ook gehoord ? Er gebeuren hier vreemde dingen.. Nu kan die pop al (toch) spreken ook....

Ha, maar nu begrijp ik het: als je aan alletwee zijn oren tegelijk trekt, dan brengt hij geluid voort. Net als die kleine poppen die ze in de speelgoedwinkels verkopen, en die kunnen zingen, en mama en papa zeggen en in hun broek doen net als jullie.

Ik zal het nog eens proberen.

POP: Laat maar al uit jong, ge hebt mij al genoeg zeer gedaan.

AMEDEE: Help !

Hij tracht zich ergens te verstoppen, achter de boom of onder de bank.

POP: Doe niet zo onnozal, manneke. Boe !

Amedee loopt over de scene heen naar een andere schuilplaats. Wees maar gerust, ik zal u geen pijn doen.

AMEDEE: (bang) Ben je er zeker van ?